

Αθήνα, 26 Απριλίου 2018

Αρ. Πρωτ.: ΕΞ./522/2018

Προς: Καθηγήτ^ή **Κωνσταντίνο Φωτάκη**, Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, fotakis@minedu.gov.gr

Θέμα: Διαδικασίες προκήρυξης και αξιολόγησης ερευνητικών προτάσεων από το ΕΛΙΔΕΚ

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ) επανειλημμένα έχει εκφράσει την άποψή της ότι, για την ανάπτυξη της Έρευνας και της Καινοτομίας στη χώρα, θα πρέπει να θεσμοθετηθεί ένα ορθολογικό και υλοποιήσιμο πρότυπο οργάνωσης και διακυβέρνησης ενός ενιαίου, εθνικού ερευνητικού ιστού που θα διευκολύνει το σχεδιασμό της εθνικής ερευνητικής στρατηγικής. Η θεσμοθέτηση αυτή θα ενισχύσει την εφαρμογή διαφανών και αξιοκρατικών μεθόδων κατανομής και διαχείρισης των ερευνητικών κονδυλίων, με παράλληλη αποτίμηση/αξιολόγηση της χρήσης τους, βασισμένη σε κοινά αποδεκτούς δείκτες, αποτίμηση η οποία θα αφορά σε όλους τους φορείς/χρήστες (δημόσιους και ιδιωτικούς) και σε όλα τα εθνικά ερευνητικά προγράμματα.

Επιπλέον, έχουμε τονίσει ότι η χώρα μας θα πρέπει να επενδύσει στο ερευνητικό της δυναμικό, ιδιαίτερα παραγωγικό και δυναμικό, όπως άλλωστε αποδεικνύεται και από τις διεθνείς αξιολογήσεις των Ερευνητικών Κέντρων (επιστημονική αριστεία, υψηλές εισροές από ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα, απασχόληση και εκπαίδευση χιλιάδων νέων επιστημόνων), τόσο για την παραγωγική ανασυγκρότησή της όσο και για την αναχαίτιση του εκφυλιστικού φαινομένου της διαρροής Ελλήνων επιστημόνων προς το εξωτερικό.

Προς την κατεύθυνση αυτή σημαντική προϋπόθεση είναι η εξασφάλιση μόνιμης χρηματοδότησης της έρευνας με την καθιέρωση ενός εθνικού στρατηγικού προγράμματος με τακτικές προκηρύξεις ερευνητικών δράσεων, που θα συνδυάζεται με διαδικασίες αξιολογήσεων των ερευνητικών προτάσεων σύμφωνα με την επιστημονική αριστεία και με κανόνες που θα παρέχουν όλες τις εγγυήσεις για διαφάνεια και αξιοκρατία.

Για την επίτευξη των προαναφερθέντων βασική προϋπόθεση αποτελεί η εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ του φορέα χρηματοδότησης και αξιολόγησης με τον αξιολογούμενο. Ας μη ξεχνάμε ότι η διαδικασία αξιολόγησης αποτελεί, ίσως, τον πιο κρίσιμο κρίκο της αλυσίδας στη διαδικασία της ορθής υλοποίησης κάθε προκηρυχθείσας ερευνητικής δράσης, που στοιχειοθετεί την αξιοπιστία και την επάρκεια του όλου μηχανισμού.

Η ΕΕΕ υποστήριξε εξ αρχής ότι η ίδρυση του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) θα μπορούσε να αποτελέσει ένα θετικό βήμα προς την κατεύθυνση χρηματοδοτικής στήριξης της ελεύθερης έρευνας χωρίς θεματικούς περιορισμούς, προς την αξιοποίηση του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού, αλλά και προς την ανάσχεση της φυγής των επιστημόνων στο εξωτερικό.

Είναι, όμως, φανερό, ότι μέχρι σήμερα ο θεσμός αυτός δεν έχει βρει τον «βηματισμό» του, ενώ συγκεκριμένες δυσλειτουργίες και άστοχες ενέργειες έχουν δημιουργήσει αντιδράσεις και επιφυλάξεις στην ερευνητική κοινότητα.

Συγκεκριμένα:

- **δεν τηρείται χρονοδιάγραμμα με σταθερότητα και συνέπεια στις προκηρύξεις ερευνητικών δράσεων.** Ενώ έχουν μέχρι σήμερα προκηρυχθεί τρεις δράσεις (για υποψήφιους διδάκτορες, μεταδιδάκτορες και ερευνητές/μέλη ΔΕΠ) δεν έχουν ανακοινωθεί οι επόμενες προκηρύξεις δράσεων,
- **απουσιάζει ένας καθορισμένος και δημοσιοποιημένος εκ των προτέρων πλήρης Οδηγός Εφαρμογής των ερευνητικών δράσεων.** Σε ό,τι αφορά την προκήρυξη για τους ερευνητές/μέλη ΔΕΠ, ενώ στον Οδηγό Εφαρμογής υπήρχαν οδηγίες για τη δομή και το περιεχόμενο των υπό κατάθεση προτάσεων, μόλις λίγες ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης ανακοινώθηκαν σημαντικές τροποποιήσεις τους,
- **απουσιάζουν καθορισμένα και δημοσιοποιημένα εκ των προτέρων κριτήρια και διαδικασία αξιολόγησης** προκειμένου να αποκλείεται η εμπλοκή του υποκειμενικού παράγοντα. Σημειώνουμε ότι ο Οδηγός Αξιολόγησης των ερευνητικών έργων για την ενίσχυση ερευνητών/μελών ΔΕΠ ανακοινώθηκε τρεις περίπου μήνες μετά την κατάθεση των προτάσεων (λήξη υποβολής: 16/1/2018, ανακοίνωση οδηγού αξιολόγησης: 10/4/2018). Επιπλέον στον Οδηγό Αξιολόγησης αναφέρεται ότι οι προτάσεις αξιολογούνται «*από την ΘΕ της επιστημονικής περιοχής στην οποία έχει ενταχθεί η πρόταση*». Δεν είναι απολύτως σαφές το κατά πόσο οι Θεματικές Επιτροπές (ΘΕ) θα έχουν την ευθύνη και τον συντονισμό της αξιολόγησης, που θα διενεργηθεί από ειδικούς στο ερευνητικό αντικείμενο αξιολογητές (όπως θα έπρεπε), ή αν μία επιτροπή θα αξιολογήσει το σύνολο των προτάσεων της συγκεκριμένης θεματικής περιοχής, γεγονός που αντίκειται σε οποιονδήποτε κανόνα αντικειμενικότητας και διαφάνειας αξιολόγησης,
- **δεν υπάρχει σταθερότητα στους όρους της προκήρυξης** (έναρξη χρηματοδότησης, ποσό χρηματοδότησης κ.α). Στα ήδη εγκεκριμένα έργα για υποψήφιους διδάκτορες παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη της χρηματοδότησης. Στα εγκεκριμένα έργα για μεταδιδάκτορες είναι άγνωστος ο χρόνος έναρξης της χρηματοδότησης και στις υπό αξιολόγηση προτάσεις για ενίσχυση ερευνητών/μελών ΔΕΠ δεν είναι προσδιορισμένος ο χρόνος έγκρισης των προτάσεων και κατά συνέπεια έναρξης της χρηματοδότησης,
- **υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στη διαδικασία αξιολόγησης και δεν κοινοποιούνται επαρκώς τεκμηριωμένες αναφορές αξιολόγησης στον Επιστημονικό Υπεύθυνο.** Τα αποτελέσματα πρέπει να συνοδεύονται από εξατομικευμένη αναφορά και επαρκή τεκμηρίωση για κάθε κριτήριο αξιολόγησης. Θεωρούμε ότι οι ΘΕ, που έχουν την εποπτεία της διαδικασίας, οφείλουν να υποδεικνύουν στους αξιολογητές ότι η αναλυτική τεκμηρίωση της βαθμολόγησης κάθε κριτηρίου αξιολόγησης αποτελεί υποχρέωσή τους στο πλαίσιο και της ακαδημαϊκής δεοντολογίας,
- **δεν προβλέπεται τρόπος διασφάλισης της ποιότητας της διαδικασίας αξιολόγησης,** μέσω και ενός συνεχούς ελέγχου και αποτίμησης του έργου των αξιολογητών, οι οποίοι, σε περίπτωση που καταφανώς αποδεικνύονται ανεπαρκείς, θα πρέπει να αποκλείονται από επόμενες αξιολογήσεις,
- **δεν γίνεται πλήρης και αναλυτική δημοσίευση** όλων των εγκεκριμένων προτάσεων ανά ερευνητικό κέντρο ή ΑΕΙ, γεγονός απαραίτητο για λόγους διαφάνειας.

Επιπλέον, θέλουμε να τονίσουμε ότι αμφιλεγόμενη τήρηση διαφανών και αξιολογικών κανόνων και καθυστερήσεις στην αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων, αλλά και έλλειψη ενημέρωσης για το χρονοδιάγραμμα των προκηρύξεων όσο και της έναρξης υλοποίησης των ερευνητικών δράσεων λειτουργούν αποτρεπτικά σε κάθε είδος προγραμματισμού και σύναψης συνεργασιών και δημιουργούν ένα έντονο κλίμα αβεβαιότητας στην ερευνητική κοινότητα και κυρίως στους νέους επιστήμονες.

Ως ΕΕΕ ζητούμε τις άμεσες ενέργειές σας ως αρμόδιου για την εποπτεία του Ιδρύματος, προς την αντιμετώπιση των προαναφερθέντων και, κυρίως, ευελπιστούμε ότι θα ληφθεί μέριμνα για τη μελλοντική αποφυγή τους.

Επιπλέον, θα θέλαμε να επαναλάβουμε το πάγιο και επιτακτικό αίτημα της ερευνητικής κοινότητας για άμεση και δραστική μείωση της περιττής γραφειοκρατίας, η οποία συνοδεύει την υποβολή των ερευνητικών προτάσεων (π.χ. ταυτόχρονη κατάθεση των ερευνητικών προτάσεων σε δύο γλώσσες, ελληνικά και αγγλικά), τις προσκλήσεις για την αξιολόγηση (π.χ. υποχρέωση υποβολής Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης των αξιολογητών, εσωτερικού και εξωτερικού) και την εκτέλεση και διαχείριση των προγραμμάτων που δυσχεραίνουν την υλοποίηση του ερευνητικού έργου και την απορρόφηση των ερευνητικών κονδυλίων.

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος
Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Η Γενική Γραμματέας
Γεωργία Κ. Τσιροπούλα

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού

Καθηγητή **Κωνσταντίνο Γαβρόγλου**, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
minister@minedu.gov.gr

Κυρία **Ματρώνα Κυπριανίδου**, Γενική Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, secgenof@gsrt.gr
Επίκουρο Καθηγητή **Γεώργιο Αγγελόπουλο**, Γενικό Γραμματέα Παιδείας, Έρευνας και
Θρησκευμάτων, gengram@minedu.gov.gr

Αντιπρόεδρο και μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΕΛΙΔΕΚ

Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης του ΕΛΙΔΕΚ

Πρόεδρο και Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας, a.sitareniou@gsrt.gr

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, presidents@synodos-ek.gr

Σύνοδο Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ Ελληνικών Πανεπιστημίων, lilnikol@interel.uoa.gr

Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ, chrysoul.john@gmail.com

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com & ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, akokkos@teipir.gr

Πρόεδρους και Τομείς Παιδείας Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου: ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 15310 Αγία Παρασκευή. Τηλ. 2106503556, e-mail: mkonstan@bio.demokritos.gr

Γεωργία Κ. Τσιροπούλα: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Λόφος Κουφός, 15236, Πεντέλη, Τηλ. 2108109191, e-mail: georgia@noa.gr